

Dědické právo (NOZ)

Vzdělávací modul je realizován v rámci projektu Vzdělávání na venkově (CZ.1.07/3.1.00/50.0102), který je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a státního rozpočtu ČR.

Úprava dědického práva

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (NOZ) §§ 1475 – 1720

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních §§ 97 - 278

Klíčové pojmy dědického práva

- NOZ – řada nových institutů
- Posílení vůle zůstavitele
- **Dědické právo** je právo na pozůstalost nebo na poměrný podíl z ní.
- Dědické právo vzniká smrtí zůstavitele
- **Pozůstalost** - celé jmění zůstavitele k okamžiku jeho smrti
 - kromě práv a povinností vázaných výlučně na jeho osobu, ledaže byly jako dluh uznány nebo uplatněny u orgánu veřejné moci.

Klíčové pojmy dědického práva

■ Dědic

- ten, komu náleží dědické právo
- osoba fyzická, ale i právnická, vznikla-li do jednoho roku od smrti zůstavitele
- Dědictvím se rozumí ta část z pozůstalosti, která skutečně přejde na zůstavitelovy dědice. (Pozůstalost je širší pojem)

■ Zůstavitel - pouze fyzická osoba

■ Odkaz

- Odkazem se odkazovníku zřizuje pohledávka na vydání určité věci
 - popřípadě jedné či několika věcí určitého druhu,
 - nebo na zřízení určitého práva.

- Odkazovník není dědicem !!!

- Odkazovník opět může být FO i PO

Vzdělávací modul je realizován v rámci projektu Vzdělávání na venkově (CZ.1.07/3.1.00/50.0102), který je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a státního rozpočtu ČR.

Právo na pozůstalost

- Dědí se na základě
 - dědické smlouvy
 - ze závěti
 - nebo ze zákona

Tyto důvody mohou působit i vedle sebe.

Dědický nápad

- Dědické právo vzniká smrtí zůstavitele
- Kdo zemře před zůstavitelem, nebo současně s ním, nedědí.
- Dědického práva, které má teprve vzniknout, se lze jen zříci; nelze je převést ani s ním jinak naložit.

Dědická nezpůsobilost (odlišovat od vydědění)

Z dědického práva je vyloučen, kdo :

- se dopustil činu povahy úmyslného trestného činu proti zůstaviteli, jeho předku, potomku nebo manželu
- zavrženíhodného činu proti zůstavitelově poslední vůli, zejména tím, že zůstavitele k projevu poslední vůle donutil nebo lstivě svedl, projev poslední vůle zůstaviteli překazil nebo jeho poslední pořízení zatajil, zfalšoval, podvrhl nebo úmyslně zničil

Iedaže mu zůstavitel tento čin **výslovně prominul**.

Zřeknutí se dědického práva – Nový institut

- Lze se zříci předem (před smrtí zůstavitele)
- Na základě smlouvy se zůstavitelem
- Smlouva formu veřejné listiny
- Lze se zříci celku nebo se může zůstavitelův potomek zříci pouze práva na povinný díl
- Lze se říci ve prospěch jiného konkrétního dědice
- Není-li ujednáno jinak, působí i na potomky

Odmítnutí dědictví

- Dědic má právo **po smrti zůstavitele** dědictví odmítnout
- Odmítne-li dědic dědictví, hledí se na něho, jako by dědictví nikdy nenabyl.
- Výslovným prohlášením vůči soudu
- Do jednoho měsíce ode dne, kdy soud dědice vyrozuměl o jeho právu odmítnout dědictví a o následcích odmítnutí
- Odmítne-li dědic dědictví pod podmínkou, s výhradou nebo jen zčásti, je odmítnutí dědictví neplatné.

Vzdání se dědictví

- Před soudem v řízení o dědictví
- Ve prospěch druhého dědice
- Byl-li dědic, který se dědictví vzdal, obtížen příkazem, nařízením odkazu nebo jiným opatřením, které podle zůstavitelovy vůle může a má splnit jen osobně, nezbavuje se tím povinnosti splnit takové opatření.

Zákonná posloupnost

- Pouze pokud nedojde k posloupnosti podle dědické smlouvy nebo podle závěti
- Tzv. dědické třídy, rozšiřuje se počet dědických tříd ze 4 na 6.

První třída dědiců

- Dědí zůstavitelovy **děti a jeho manžel**, každý z nich stejným dílem.
- Nedědí-li některé dítě, nabývají jeho dědický podíl stejným dílem jeho děti; totéž platí o vzdálenějších potomcích téhož předka.

Druhá třída dědiců

- Nedědí-li zůstavitelovi potomci
- Dědí ve druhé třídě **manžel, zůstavitelovi rodiče** a dále ti, kteří žili se zůstavitelem **nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti** a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele.
- Dědici druhé třídy dědí stejným dílem, manžel však vždy nejméně polovinu pozůstalosti

Třetí třída dědiců

- Nedědí-li manžel ani žádný z rodičů
- Dědí ve třetí třídě stejným dílem zůstaviteli **sourozenci** a ti, kteří žili se zůstavitelem **nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti** a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele.
- Nedědí-li některý ze sourozenců zůstavitele, nabývají jeho dědický podíl stejným dílem jeho děti.

Čtvrtá třída dědiců

- nedědí-li žádný dědic ve třetí třídě, dědí ve čtvrté třídě **stejným dílem prarodiče zůstavitele**

Pátá třída dědiců

- Nedědí-li žádný z dědiců čtvrté třídy, dědí v páté třídě jen **prarodiče rodičů zůstavitele**.
- Obě dvojice prarodičů se dělí rovným dílem o polovinu, která na ně připadá.

Šestá třída dědiců

- Nedědí-li žádný z dědiců páté třídy, dědí v šesté třídě **děti dětí sourozenců zůstavitele** a **děti prarodičů zůstavitele**, každý stejným dílem.
- Nedědí-li některé z dětí prarodičů zůstavitele, dědí jeho děti.

Závět'

- Jednostranný projev vůle zůstavitele pro případ své smrti kdy zůstavuje jedné či více osobám alespoň podíl na pozůstalosti, případně i odkaz.
- Přednost před děděním ze zákona
- Lze kdykoliv odvolat - Způsoby zrušení : zničením, odvoláním, pořízení nové
- Je možné dědit část pozůstalosti ze závěti a zbytek ze zákona
- Je možné v závěti uvádět podmínky, doložení času nebo příkazu, pokud není splněno, pak ztrácí dědic právo na dědictví.

Závět a její formy

- Holografická – závět psaná vlastní rukou
- Alografická - sepsaná jiným způsobem než vlastní rukou zůstavitele
- Závět ve formě notářského zápisu
- Tzv. závět s úlevami, neboli privilegovaná závět

Vzdělávací modul je realizován v rámci projektu Vzdělávání na venkově (CZ.1.07/3.1.00/50.0102), který je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a státního rozpočtu ČR.

Závěť a **vedlejší doložky**

- Vedlejší doložky
 - Podmínky
 - doložka času
 - příkaz
- nesmí být v rozporu s dobými mravy
- **Vykonavatel závěti**
 - Jmenován zůstavitelem
 - Dohlíží na plnění poslední vůle zůstavitele

Vzdělávací modul je realizován v rámci projektu Vzdělávání na venkově (CZ.1.07/3.1.00/50.0102), který je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a státního rozpočtu ČR.

Dědická smlouva

- Představuje nejsilnější titul dědění
- Dvoustranný právní úkon
- Dvoustranný právní úkon, smíšený
- Forma veřejné listiny (chybí - závěť)
- Nelze jednostranně zrušit
- Nelze uzavřít dědickou smlouvu o celé pozůstalosti,
 - alespoň čtvrtina pozůstalosti musí zůstat volná (chce-li zůstavitel vše 1 dědici smlouva + závěť)
- Je možná i dědická smlouva mezi manžely (v případě rozvodu může soud na návrh zrušit)

Vzdělávací modul je realizován v rámci projektu Vzdělávání na venkově (CZ.1.07/3.1.00/50.0102), který je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a státního rozpočtu ČR.

Odkaz

- Příkaz zůstavitele dědici, aby dědic vydal jinému (odkazovníku) předmět odkazu
- Odkazovník - není dědic, nemá odpovědnost za dluhy zůstavitele
- Odkazovník je věřitelem dědice a má vůči němu pohledávku – právo na vydání předmětu odkazu, nebo zřízení určitého práva
- Každému z dědiců musí zůstat $\frac{1}{4}$ nezatížená odkazy z hodnoty dědictví alespoň čtvrtina odkazy nezatížená. Zatíží-li zůstavitel dědice více, má dědic právo na poměrné zkrácení odkazu

Nepominutelní dědicové

- Omezení volnosti zůstavitele
- Děti zůstavitele a nedědí-li, pak jejich potomci.
- Nezletilý má nárok na $\frac{3}{4}$ (starý OZ celý) jeho zákonného dědického podílu
- Zletilý na $\frac{1}{4}$ (starý OZ $\frac{1}{2}$) zákonného dědického podílu.
- Pomine-li zůstavitel nepominutelného dědice v závěti – tento dědic má právo vyplacení svého povinného dílu v penězích (ale ne na podíl

Vydědění

- Lze vydědit pouze nepominutelného dědice
- Pouze ze zákonem stanovených důvodů:
 - neposkytl zůstaviteli potřebnou pomoc v nouzi
 - neprojevuje o zůstavitele opravdový zájem, jaký by projevovat měl
 - byl odsouzen pro trestný čin spáchaný za okolností svědčících o jeho zvrhlé povaze
 - vede trvale nezřízený život.
- Přežije-li vyděděný potomek zůstavitele -nedědí ani potomci vyděděného potomka, ledaže zůstavitel projeví jinou vůli.
- Nedožije-li se vyděděný potomek smrti zůstavitele, pak jeho potomci dědí vyjma těch, kteří jsou samostatně vyloučeni z práva dědického.

Dědické substitute

■ **Obecné náhradnictví**

- Povolání náhradního dědice za dědice původního
- Např. Původní dědic zemře
- Původní dědic odmítne dědictví nebo není způsobilý dědit

■ **Svěřenské nástupnictví**

- zůstavitel přikáže svému dědici, aby dědictví, které přijal, po své smrti nebo v jiných určených případech, převedl na ustanoveného následného dědice.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odpovědnost dědice za dluhy zůstavitele

- Dědic odpovídá v plné výši za dluhy věřitelů zůstavitele
 - není omezeno výší jeho dědictví, dědic může tedy plnit i ze svého vlastního původního majetku
- **ALE institut výhrady soupisu !!!!** Tím dědic zabrání k povinnosti úhrady dluhů nad rozsah nabytého majetku
- Lze uplatnit prohlášením učiněným ústně před soudem, anebo prohlášením zaslaným soudu v písemné formě
- Do jednoho měsíce ode dne, kdy ho soud o tomto právu vyrozuměl. Jsou-li pro to důležité důvody, soud lhůtu dědici prodlouží.
- Kdo si nevyhradil soupis pozůstalosti, nebo prohlásil, že právo výhrady soupisu neuplatňuje, nemůže si soupis vyhradit dodatečně.